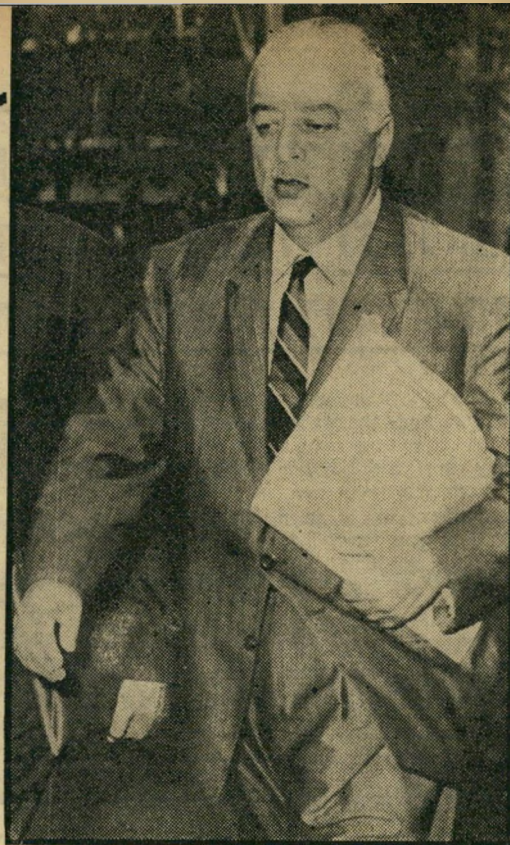

פעולות אל-פתח נפסקו - המאבק בין אחד שוקיירי וחוסין - רקע השניים המסעירים כרגע את המרחב

לם. הם חיכו רק להזדמנות לחידוש מלחמתם בירדן, והזדמנות זו באה להם עתה. חידוש המאבק בין המלך חוסין ואחמד שוקיירי לובש צורות רבות: מאסר אנשי שוקיירי בירדן, הכרזות משפילות של שוקיירי נגד חוסין (הוא לא עבר אפילו בית-ספר יסודי), התנגדות של אורחי ירדן הפלסטינים בכחית נגד ניכוי תרומות ממשכורתם לאירגון-שוקיירי, ועוד ועוד.

"דע את האויב"

ב ישראל רגילים לחיך למישמע תעלוליו של אחד שוקיירי - בעיקר מפני ששוקיירי עצמו ידוע היטב בישראל, וקשה להתייחס לאיש ברצינות. פעמים רבות מדי החליף את אדוניו, הפוזות האישיות שלו (כגון לבישת מדים של מצביא) מצחיקות, סיסמותיו הקיצוניות גובלות באבסורד.

אולם הזילזול ב"אירגון השיחרור הפלסטיני" הוא מסוכן. מאחורי גבו של שוקיירי מתגבש, בהדרגה, גורם מדיני חדש, בעל פוטנציאל רב.

אין זה רק פוטנציאל צבאי. כל עוד קיים כוח-ההרתעה של צה"ל, אין צבאו של שוקיירי מסוכן ביותר, מפני ש"מדינות-ערב יצטרכו למנוע את הפעלתו נגד ישראל. גם אין לייחס חשיבות-יתר לידעות-תעמולה כגון משלוח חיילים של שוקיירי ללוחמי החי"ט-קונג.

אולם חשוב יותר הפוטנציאל המדיני. שוקיירי הוא הגורם הערבי היחיד המשתף פעולה בגלוי עם הסונים, שאין להם שותפים ערביים אחרים. לכן מוכנים הסונים לעזור לשוקיירי להשיג מעמד בינלאומי.

גם אירגונו של שוקיירי מתבסס. בשורותיו התגבש גרעין חדש של אנשים רציניים, בעלי גישה הרבה יותר רצינית מזו של שוקיירי. כך מכין האירגון עתה סידרה של ספרים רציניים על ישראל, שמטרתם להעמיד את הערבים על ה"מציאות של המדינה, בבחינת "דע את האויב".

אין זה עוד נכון להתייחס אל אירגון זה כאל סניף המדיניות המצרית בלבד. לא פעם פשטו השמועות כי עבד אל-נאצר רוצה לסלק את שוקיירי - אך לא הצליח. כי אירגון השיחרור הפלסטיני הופך בהדרגה לגורם נפשי ומדיני בעל חיים עצמאיים.

כל זה מחייב את ישראל לבדוק מחדש את המציאות המר-

שוקיירי

פעולה זו לבשה צורה של האשמות פומביות נגד ישראל, מאמרים בעתונות הסובייטית ומעשים דומים, שנועדו להרתיע את ישראל.

קרוב לוודאי כי באותה שעה עצמה פעלה הדיפלומטיה הסובייטית בשקט מאחורי הקלעים בדמשק, כדי להבטיח את הפסקת פעולות "אל-פתח". שהרי אילו אירעו באותה שעה פעולות נוספות של "אל-פתח", הן היו משמיטות את הבסיס מתחת לרגלי היוזמה הסובייטית.

הפסקת פעולות "אל-פתח" מוכיחה (לפי שעה, לפחות) שצדקו הקולות המעטים בישרי אל שתבעו מן הממשלה שלא לפתוח בפעולות-תגמול נמחרות. בניגוד לדברי אנשי גח"ל ורפ"י, שתבעו בכנסת פעולה מיידית ונמרצת, הוכח כי אי-פעולה מועילה יותר, במצב מדיני

ח ון מאנשי-הבטחון, לא שם כמעט איש בישראל לב לכך. אך זוהי אחת העובדות הבולטות ביותר בהתנה: פעולות "אל-פתח" מתחום סוריה נפסקו. עוד מוקדם מדי מכדי לקבוע אם זוהי הפסקה זמנית או ממושכת, ואם מקורה טכני או מדיני. אך בינתיים מתקבל הרושם כי היא קשורה בהתפתחויות האחרונות במרחב, ועל כן יש לה משמעות רבה.

פצצה בקיבוץ - נגד מצריים

פ עזרות "אל-פתח" היו תמיד חלק מן המאבק בין סוריה ומצריים. אף שהן היו מכתנות נגד ישראל, הרי למעשה היו מופנות נגד קאהיר.

הסורים רצו להוכיח כי הם נאמנים לעניין הערבי, וכי קאהיר בוגדת בו. הם ידעו היטב כי עבד-אל-נאצר אינו מעוניין בשום הסתככות צבאית עם ישראל בעתיד הנראה לעין. ככל שהתחמם הגבול הישראלי, כן בלט יותר חוסר-המעש של מצריים כלפי ישראל.

"אל-פתח" הכליטו מצב זה, לטובת הסורים ולרעת המצריים.

מבחינה זו הם הוכיחו מחדש את הכלל הישן, כי הפילוג בין ארצות-ערב אינו לטובת ישראל. אמנם יש בישראל רבים הסבורים כי פילוג זה מגביר את בטחון המדינה, מכיוון שהוא מונע בעד מדינות-ערב לשתף ביניהן פעולה צבאית. אך מאידך יוצר הפילוג מצב בו מעוניינת כל מדינה ערבית להוכיח שהיא נאמנה לעניין הערבי יותר מן השניה. המדינה היותר-קיצונית והפתח-אחראית מכתובה, במצב כזה, את סגנון הגישה האנטי-ישראלית לשאר המדינות.

כזה היה המצב כל עוד סער המאבק התעמולתי בין קאהיר ודמשק. הפצצה שחפרה חור בקיר המשאבה של קיבוץ נועדה, בראש וראשונה, להבקיע את חומת ההגמוניה של מצריים במחנה הלאומי הערבי.

משולש דמשק - מוסקבה - קאהיר

ל אחרונה עברו היחסים בין קאהיר ודמשק לפסים חדשים - וקרוב לוודאי כי הפסקת פעולות אל-פתח נובעים מכך.

שלושה גורמים, הקשורים זה בזה, הביאו לשינוי המצב: ההפיכה בסוריה, שהביאה לשלטון צמרת שמאלית

הפצצות אינן מתכונצות

חבית, מבלי להיות שבויה לתפיסות ולהערכות שהתאימו למציאות קודמת. הסכנה המדינית (להבדיל מן הסכנה הצבאית) הכרוכה באירגונו של שוקיירי מחייבת הערכה חדשה.

ובעיקר: על ישראל לבדוק מחדש את גישתה לרעיון האומה הפלסטינית, ואת האפשרות של גיבוש פתרון ישראלי לבעיית יישובה - תחת לעזור לשוקיירי עליידי התנגדות ישראלית מוטאלית לעצם קיומה של אומה זו.

שוקיירי מכיר בישראל?

ר שבע עמד בסימן ההתקפה הגדולה של הסינאטורים האמריקאים על אירגונו של שוקיירי.

זהו חלק מלחמת-הבחיירות בארצות-הברית. כל מועמד מבקש לרכוש את לב הבוחרים היהודיים. לכן פתח הסנאטור אדוארד קנדי וזקא עתה במערכה נגד שוקיירי. מטרתה: למנוע סעד של א"ם לפליטים שהתגייסו לצבא-השיחרור. אותה שעה התפרסמו ידיעות מוזרות על שוקיירי עצמו. כך טען כתב של ידיעות אחרונות כאילו מסרו לו מקורות אמריקאים על שינוי הקו של שוקיירי.

הקו החדש: הקמת מדינה פלסטינית בחלק הערבי של ארץ-ישראל (ירדן ורצועת-עזה). ולאחר מכן - הגשת תכיר עות טיטוריאליים לישראל.

כלומר: הכרה בקיום ישראל, עם דרישה לשינוי הגבול.

שוקיירי עצמו לא אמר כזאת מעולם בפומבי, וקשה לדעת על מה מתבססת אותה ידיעה. אך היא מעידה על השינויים הנפשיים הגדולים המתחוללים עתה במרחב - שינויים הפותחים אפשרויות, והמחייבות הערכות חדשות.

מסויים, מאשר פעולה הנזררת אחריה תגובת-שרשרת של תגמול ותגמול-נגדי.

שוקיירי לוחם בחוסין

אם המציאות החדשה מורידה את המניות של אל-פתח, היא מעלה את המניות של אחד שוקיירי ואירגונו.

כי ככל שמתקרבת קאהיר לדמשק, כן היא מתרחקת מעמאן. הכרזת המלחמה על "הריאקציה הערבית", המכתנת בעיקר נגד ריאד, מופנת גם נגד המלך הירדני.

אם היו אנשי "אל-פתח" נשק בירי סוריה נגד מצריים, הרי מהווה אירגונו של שוקיירי נשק בירי מצריים נגד ירדן.

הרעיון של מדינה פלסטינית מכחן, בפי שוקיירי, לא רק נגד ישראל - אלא גם נגד הממלכה האשמית. שהרי החלק היותר חשוב של ממלכה זו הוא הגוה המערבית של הירדן. הנכלל במושג פלסטין. (במינוח הערבי, פלסטין היא השטח בין הים והירדן).

בזמן שביתת-הנשק קאהיר-עמאן, הכריז שוקיירי, בהשפעת עבד-אל-נאצר, כי אינו מתכוון לשיחרור פלסטין הירדנית, אלא רק הישראלית. או הכריז כי כוונתו לשטח. שהוא מעקב לגדה המערבית של הירדן - כלומר ממערב לגבול ירדן-ישראל.

אולם שוקיירי ואנשיו לא התכוונו לכך מערי

* דרישה זו נשמעה בכנסת מפ"י אורי אבנרי והקו"מ מוניסטיס.

יותר, שהושיטה את ידיה לברית-המועצות.

● ההתקרבות הסובייטית-סורית הביאה להתערבות סובייטית למען התקרבות סורית-מצרית. כי הסובייטים לא רצו שהיחסים החדשים שלהם עם דמשק יקלקלו את היחסים הקודמים שלהם עם קאהיר.

● התקפת-הנגד של המדינות הערביות הי-פראמריות במרחב, ובעיקר תוכניתו של המלך פייסל להקמת "ברית מוסלמית", איימו במידה שווה על קאהיר ודמשק, שיכנעו אותן להתאחד מול פני הסכנה המשותפת.

נסיעת סגן ראש-הממשלה הסורי לקאהיר סימלה התפתחות חדשה זו.

למען ידידות חדשה זו החריף עבד-אל-נאצר שוב את סגנונו האנטי-ישראלי, דיבר על "שיחרור פלסטין", במקום הנוסח המתון הרגיל שלו ("החזרת זכויות ערביי פלסטין") ובמקום הנוסח המינימלי של הודעתו המשותפת עם אלכסי קוסיגין ("החזרת זכויות פלסטינים").

אולם זהו מסשפתים בלבד. בנאמו הגדול, השבוע, הכריז עבד-אל-נאצר בצורה חד-משמעית כי לפי שעה הוא רואה ב"הריאקציה הערבית" אויב אקטואלי יותר מאשר בישראל.

במצב חדש זה נעלם האינטרס הסורי בפעוי

לות "אל-פתח", והן נפסקו.

הסובייטים מנעו פעולה

יבה שניה של ההפסקה נעוצה, קרוב לוודאי, בהתערבות הסובייטית השקטה.

אחרי הפעולות האחרונות של אל-פתח, כאשר גבר בישראל הלחץ למען פעולת-תגמול גדולה ויעילה, פתחה ברית-המועצות בפעולה בינלאומית גדולה למניעת פעולה זו.

בישובים הצעירים. לפני שלושה חודשים ריחפה אמנם סכנה לחייה של המחלקה הי-יקרה (75 מיליון לשנה) כשהוקמה ועדת-בין-ארון. אבל הסכנה חלפה. **כישלון צפוי מראש.** ועדת בין-ארון הוקמה לפני שלושה חודשים בקול תרועה (המשך בעמוד 20)

ציונות

עוד יקדנו ח' מחלקת ההתיישבות של הסוכנות היהודית המשיך לשלם משכורות לאלפי פקידיה, ולספל לפי מיטב המסורת העגומה שלה

שעורר את זעם ההמון. בדיקה קצרה ב"תעודת-ההזדהות שלו הוכיחה, שהוא בכלל ארמני, ששמו אלכסנדר דליגורגס. את השם אחד פואד הוא סתם בחר לו, ככינוי. השבוע עצרה המשטרה את רפאל הלפרין על סמך טענתו של אלכסנדר דליגורגס כאילו ביים הלפרין את המהומות בסוף התחרות.

אפתעת-הערב. תוצאות ההתמודדות הבתלי צפויה של הפוסט-רפובליקנית: 23 צופים מצועים, ארבעה שוטרים מצועים, שמשות מנופצות בניידות משטרתיות וזק כספי בשעור 3000 ליל-לאיצטדיון בלומפילד. אבל אפתעת-הערב הגדולה ביותר, היתה של השוטרים, כשעצרו את אחד, הערבי